

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

КОМИСИЯ ПО ТРУДА, СОЦИАЛНАТА И ДЕМОГРАФСКАТА ПОЛИТИКА

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх.№ <u>753-08-1</u>
Дата <u>01</u> / <u>06</u> 201 <u>7</u> г.

ДОКЛАД

за първо гласуване на Законопроект за българския жестомимичен език № 754-01-6, внесен от Георги Янчев Гъоков и група народни представители на 17.05.2017 г.

Комисията по труда, социалната и демографската политика на редовно заседание, проведено на 31.05.2017 г., разгледа и обсъди Законопроект за българския жестомимичен език № 754-01-6, внесен от Георги Гъоков и група народни представители.

В заседанието участваха г-жа Еленора Пачеджиева, директор на дирекция „Политика за хората с увреждания, равни възможности и социално помощи“ в Министерството на труда и социалната политика, г-жа Бояна Алексов, старши експерт в Дирекция „Приобщаващо образование“ в Министерството на образованието и науката, г-жа Марияна Павлова, заместник-председател на Националната агенция за професионално образование и обучение, и представители на национално представени неправителствени организации.

Законопроектът беше представен от народният представител Георги Гъоков.

Той обясни, че в България живеят над 120 000 лица с различна степен на увреждане на слуха. По данни на Европейския съюз на глухите броят на ползващите българския жестомимичен език е 50 000. За преобладаваща част от лицата с увреден слух, глухите и сляпо-глухите жестомимичният език е основно средство за комуникация и за пълноценно осъществяване на техните човешки и граждански права. Липсата на държавна политика за признаване, регламентиране и развитие на българския жестомимичен език се явява пречка за интеграцията на хората с увреден слух в обществото и за достъпа им до качествено образование, публични услуги и заетост.

Георги Гъоков изрично подчерта, че Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на хората с увреждания е ратифицирана от Европейския съюз на 23 декември 2010 г., а на 10 февруари 2012 г., с обнародването на Закона за ратифициране на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, в Република България окончателно се гарантира предимството на нормите на Конвенцията пред вътрешното законодателство. Прилагането на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания като част от вътрешното право на страната ни изисква да се уреди законодателно използването на жестомимичния език.

Според вносителите със създаването на Закон за българския жестомимичен език Република България ще изпълни свои основни международноправни ангажименти, произтичащи от ратифицирането на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, както и ще се регулират обществени отношения, които до момента не са уредени пълноценно на законодателно ниво. Ще се регламентира ролята и мястото на преводачите от и на жестомимичен език.

Георги Гъоков изрази мнение, че след като се е запознал подробно с получените становища по Законопроекта, намира, че не трябва научното признаване на жестовия език да бъде обвързано с приемането на закон за жестомимичния език. Също така подчерта, че приема всички предложения за промени към Законопроекта, които да

бъдат внесени между първо и второ гласуване след работно обсъждане с експерти юристи.

В Комисията бяха получени и предоставени на вносителите на законопроекта и членовете на Комисията становища на Министерството на труда и социалната политика, Министерството на образованието и науката, Агенцията за хората с увреждания, Националната агенция за професионално образование и обучение, Съюза на глухите в България, Националната асоциация на преводачите на жестов език в България, Националната асоциация на сляпо-глухите в България и Асоциацията на гражданите с увреден слух в България. Институционалните становища в по-голямата си част посочват недостатъци и непълноти в предложената в Законопроекта уредба и по-скоро преобладават предложения за изменение и допълнение на текстовете на Законопроекта. Становищата на неправителствените организации са разделени на подкрепящи и отрицателни, в зависимост от разписание им правомощия в законопроекта.

В проведената дискусия взеха участие народни представители Хасан Адемов, Светлана Ангелова, Михаил Христов, Милко Недялков, Юлиан Папашимов и Надя Клисурска, както и представители на институциите и неправителствените организации.

Г-жа Бояна Алексов от Министерството на образованието и науката подчерта, че е целесъобразно да се приеме Закон за българския жестов език, който да узакони жестовия език като самостоятелен език. Но на този етап обаче, все още не е налице готовност жестовият език да се защити със статут на самостоятелен език, поради липсата на научното му признаване, липсата на лингвистичен модел на жестовия език като самостоятелна система със съответните правила, унифициране и методика за обучение. В тази връзка Министерството на образованието и науката е предприело необходимите действия за научно доказване на жестовия език като самостоятелна лингвистична система. Следователно не трябва да се избързва с приемането на Законопроекта на този етап.

Г-жа Елеонора Пачеджиева от Министерството на труда и социалната политика изрази на първо място принципната подкрепа на Министерството за предложението за законопроект, който е в синхрон с основните разпоредби на чл. 21 от Конвенцията за правата на хората с увреждания на ООН, но предлагат използването на термина „жестов език“ вместо „жестомимичен език“. Беше подчертано, че Законопроектът следва да бъде внесен за обсъждане на заседание на Националния съвет за интеграция на хората с увреждания, който е консултативен орган към Министерския съвет и задължително се произнася по въпроси, засягащи правата на хората с увреждания. Г-жа Пачеджиева изрази становище, че предложението в проектозакона изискват осигуряването на значително по-голям размер на финансовия ресурс в сравнение с предвидения бюджет за целеви помощи по Закона за интеграция на хората с увреждания. В тази връзка следва да бъде изискано становище и от Министерството на финансите. Също така, че е нужно внасяне на яснота в текста на чл. 9 от законопроекта, тъй като Законът за социално подпомагане урежда обществените отношения, свързани с гарантирането на правото на гражданите в Република България на социално подпомагане чрез социални помощи и социални услуги, като не се допуска пряка или непряка дискриминация на лицата, включително и по признак увреждане.

Изпълнителния директор на Агенцията за хората с увреждания обясни, че приемането на Законопроекта е крайно наложително, защото пряко засяга хората с увреждания. Г-н Минчо Коралски припомни, че подобен проект вече е обсъждан в Националния съвет за интеграция на хората с увреждания, който също е бил спрял поради друго изследване на жестовия език. Г-н Коралски изрази мнение, че държавата изостава по отношение на възможностите за достъпа на хората с увреждания до

службите на държавните органи, което нарушава конституционните права на хората с увреждания.

В изказването си заместник-председателят на Националната агенция за професионално образование и обучение, г-жа Марияна Павлова, акцентира върху няколко важни въпроса по отношение на Законопроекта, а именно: - неизяснени условия и ред за вписване в Регистъра по чл. 6, ал. 2; - неяснота за мястото в Регистъра на лицата с висше образование, които имат придобита квалификация в конкретната професионална област; - как ще се процедира с всички лица, преминали до този момент неформално обучение по жестов език; - предвижда ли се в Регистъра да се включат лица, които полагат грижи за свои роднини с увреден слух и вече владеят жестовия език; - предвижда ли се валидиране на придобити професионални знания, умения и компетентности по реда на Наредба № 2 от 13.11.2014 г. за условията и реда за валидиране на професионални знания, умения и компетентности от министъра на образованието и науката.

Народният представител Светлана Ангелова изрази становището на ИП на ГЕРБ, които няма да подкрепят Законопроекта, който е схематичен и непълен; също така поради липсата на единен жестов речник и наличието на различни жестови езици в различните райони на страната; поради факта, че жестовият език не е унифициран и няма признат статут на езикова система, както и поради липсата на лингвистичен модел за обучение. Г-жа Ангелова подчерта необходимостта от обсъждане на Законопроекта в Националния съвет за интеграция на хората с увреждания, както и от широко обществено обсъждане.

Народният представител Михаил Христов заяви, че ще подкрепи Законопроекта, но изразява съгласие с мнението на г-жа Ангелова.

Председателят на КТСДП Хасан Адемов насочи дискусиата към отговор на въпроси относно правната уредба, касаеща Националния регистър на преводачите от и на жестов език по отношение на условията и реда за регистрацията на преводачите и неясните критерии за признаването на квалификацията на преводачите. На втора място д-р Хасан Адемов подчерта, че е необходимо да бъдат изяснени мерките, които ще се предприемат по отношение на училища, които не осигуряват учител на жестов език.

От изказаните мнения и писмените становища стана ясно, че Законопроектът за българския жестомимичен език е в синхрон с основните разпоредби на Конвенцията за правата на хората с увреждания на ООН, така също и с приетата от Европейския парламент през ноември 2016 г. Резолюция за жестомимичните езици и професионалните жестомимични преводачи. Но що се касае до предложените конкретни текстове болшинството от участниците в дискусиата предлагат изменения, допълнения или нови формулировки, по-детайлно и прецизирано разписани текстове. По този начин се изразява принципна подкрепа на законопроекта, но същевременно е налице неодобрение на така разписаните разпоредби.

След приключване на обсъждането и проведеното гласуване с резултати: 9 гласа „за“, без гласове „против“ и 10 гласа „въздържал се“ ,

Комисията по труда, социалната и демографската политика прие следното становище:

Предлага на Народното събрание да не подкрепи на първо гласуване Законопроект за българския жестомимичен език № 754-01-6, внесен от Георги Гьоков и група народни представители на 17.05.2017 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ на КТСДП:

Д-Р ХАСАН АДЕМОВ